

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia lipca 2009 r.

**Pan
Bronisław WĘGLEWSKI
Wójt Gminy Buczek**

LLO-410-11-04/2009
P/09/153

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała Urząd Gminy w Buczku, zwany dalej „Urzędem” w ramach kontroli P/09/153 „Gromadzenie i podział środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz gospodarowanie środkami powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej”, w latach 2007-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 czerwca 2009 r. – Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie gromadzenia i gospodarowania środkami gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zwanego dalej „gminnym funduszem”, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia poczynione w toku kontroli.

1. W latach 2007-2008 Urząd gromadził środki gminnego funduszu na wyodrębnionym rachunku bankowym, którego koszty obsługi pokrywano ze środków budżetu, a odsetki (3,8 tys. zł) uzyskane od środków zgromadzonych na tym rachunku zasilają budżet gminy.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Z tytułu lokat terminowych, chwilowo niewykorzystywanych środków omawianego funduszu, uzyskano w tym czasie przychody w wysokości 663,8 tys. zł, które przekazano na dochody budżetu Gminy. Przychody i wydatki gminnego funduszu ujmowano na kontach wydzielonej ewidencji księgowej. Dane zawarte w sprawozdaniach budżetowych z wykonania planów finansowych omawianego funduszu były zgodne z danymi zawartymi w ewidencji księgowej.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie podjęte przez Urząd - w toku czynności kontrolnych NIK - działania dotyczące uregulowania sprawy numerów bankowych dla rachunków pomocniczych, a także uregulowania kwestii prowadzenia obsługi bankowej dla potrzeb Urzędu.

Uwagi NIK dotyczą sporządzenia projektu planu przychodów i wydatków gminnego funduszu na 2008 r., w którym ujęto kwotę stanu początkowego środków o 52.516 zł wyższą, niż wynikało to z faktycznego stanu potwierdzonego przez bank, w sporządzonym wyciągu bankowym. Kwotę powyższą zapisano również w planie przychodów i wydatków gminnego funduszu, zatwierdzonym uchwałą budżetowa Gminy na 2008 r., podjętą w dniu 31 grudnia 2007 r. NIK przyjmuje jako zasadne stwierdzenie Pana Wójta zawarte w wyjaśnieniu, że w okresie sporządzania planu na 2008 r. (przed 15 listopada 2007 r.) brak było dokładnych danych o stanie środków omawianego funduszu na dzień 31 grudnia 2007 r.

2. Przychody gminnego funduszu z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, przekazywanych przez Urząd Marszałkowski w Łodzi, wyniosły 17 tys. zł w 2007 r. i 28 tys. zł w 2008 r. Główną pozycję przychodów stanowiły jednak wnoszone opłaty z tytułu usuwania drzew, których łączna wysokość wyniosła 6.414 tys. zł w 2007 r. i 8.465 tys. zł w 2008 r. Urząd, w terminie zgodnym z określonym w art. 404 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska², przekazywał do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi (WFOŚiGW) prawidłowo naliczoną kwotę nadwyżki, o której mowa w art. 404 ust. 1 ww. ustawy, tj. 2.965 tys. zł za 2006 r. i 5.618 tys. zł za 2007 r., co stanowi do wykonanych wydatków odpowiednio: 85,6% i 92,1%.
3. W latach 2007-2008 w strukturze wydatków gminnego funduszu, poza ww. kwotą odprowadzonej nadwyżki, kolejną pozycję stanowiły wydatki na zadania inwestycyjne służące ochronie środowiska, tj. 485 tys. zł w 2007 r. (14%) i 472 tys. zł w 2008 r. (7,7%). Rzeczowym efektem tych wydatków było zrealizowanie I etapu budowy

² Dz. U. z 2008 r. nr 25 poz.150 ze zm., zwana dalej „poś”

oczyszczalni ścieków oraz 2 przepompowni wraz z 289 mb kanałów tłocznych, 2801 mb kanalizacji sanitarnej wraz z 175 przyłączami. Ponadto wybudowano 12.185 mb wodociągu wraz z 64 przyłączami. NIK nie wnosi uwag do procedury wyłaniania wykonawców powyższych inwestycji, jak również do prowadzenia i dokumentowania robót budowlanych, a także ich odbiorów. Uwagi NIK dotyczą tylko niedopełnienia, w trzech przypadkach w 2007 r., obowiązku wynikającego z postanowień decyzji o pozwoleniu na budowę, poinformowania organów nadzoru budowlanego o zamierzonym przystąpieniu do użytkowania wybudowanych urządzeń. W Urzędzie – jak wykazała kontrola – stosowana była zasada kasowa ewidencjonowania poniesionych kosztów. W analizowanym okresie dokumenty obciążające gminę za wykonane roboty (faktury VAT) były księgowane dopiero w dniu ich zapłaty, zgodnie z przyjętą w Urzędzie polityką rachunkowości. Zdaniem NIK, w Urzędzie winna być stosowana zarówno zasada memoriałowa, o której mowa w art. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³, jak również i zasada kasowa do ewidencjonowania operacji gospodarczych w ciągu danego roku budżetowego. NIK ocenia pozytywnie dokonane w trakcie niniejszej kontroli zmiany, w obowiązującej polityce rachunkowości, dostosowując jej zapisy do zgodności z przepisami prawa.

4. NIK ocenia negatywnie sposób prowadzenia przez Urząd gminnego składowiska odpadów, w okresie od 2004 r. do dnia kontroli NIK. Na mocy decyzji Starosty Powiatu Łaskiego z dnia 12 stycznia 2001 r. Gmina Buczek uzyskała pozwolenie na użytkowanie składowiska odpadów komunalnych i podobnych do komunalnych w m. Brodnia Górna. Kolejną decyzją Starosty Łaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r. (znak OS. 7645/o/26/2003) zatwierdzono instrukcję eksploatacji składowiska odpadów w tej miejscowości, ustalając jednocześnie zamknięty katalog 41 rodzajów odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne możliwych do składowania w tym miejscu. W tej decyzji zobowiązano kierownika składowiska do uzyskania świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, do 30 czerwca 2004 r. W uzasadnieniu decyzji Starosta Łaski stwierdził, iż zgodnie z przepisem art. 53 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁴, organ właściwy do zatwierdzenia instrukcji powinien odmówić jej zatwierdzenia jeżeli kierownik składowiska nie posiada świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, jednakże zgodnie z przepisem art. 34 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy o odpadach

³ Dz. U. z 2002 r. nr 76, po. 694 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2002 r. nr 199, poz. 1671 ze zm.

i zmianie niektórych ustaw⁵, kierownik składowiska obowiązany jest uzyskać świadectwo do 30 czerwca 2004 r.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że zarówno ówczesny kierownik składowiska, jak i pracownicy Urzędu Gminy, w okresie od dnia 1 lipca 2004 r. do dnia kontroli NIK (11 maja 2009 r.) nie posiadali wymaganego świadectwa.

NIK nie podziela stanowiska Pana Wójta zawartego w wyjaśnieniu, że to firmy dokonujące zbiórki odpadów w latach 2004-2009 były odpowiedzialne za zatrudnienie osób posiadających wspomniane świadectwa, gdyż użytkownikiem i zarządzającym składowiskiem odpadów, zgodnie z decyzją Starosty Powiatu Łaskiego (opisaną powyżej) był Urząd Gminy w Buczku. NIK przyjmuje do wiadomości informację o zatrudnieniu, w toku niniejszej kontroli, osoby posiadającej stosowne kwalifikacje do sprawowania w imieniu Urzędu funkcji kierownika składowiska odpadów.

W latach 2007-2008 na teren składowiska przyjęto 877,3 ton odpadów, za które w ustalonych terminach, Urząd wniósł należne opłaty w łącznej w kwocie 39.151,16 zł na rzecz Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi.

5. NIK ocenia pozytywnie wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew lub krzewów. W badanym okresie Wójt Gminy Buczek wydał 146 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów, w tym 129 dla osób fizycznych i 17 dla osób prawnych (m.in. dla Wojewódzkiego Zarządu Dróg w Łodzi i Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy). Przed wydaniem decyzji we wszystkich przypadkach pracownicy Urzędu dokonywali wizji terenowych, z czynności których sporządzane zostały stosowne protokoły. W wydanych decyzjach dla osób fizycznych oraz dla Wojewódzkiego Zarządu Dróg, Urząd dokonywał zwolnień z wnoszenia opłat za usunięcie drzew lub krzewów, uzasadniając przesłankami zawartymi w art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁶. W strukturze przychodów gminnego funduszu wpływy z tytułu opłat za usuwanie drzew stanowiły 99,7% w 2007 r. i 99,6% w 2008 r. W analizowanym okresie Urząd w 4 przypadkach odroczył na okres 3 lat termin wniesienia opłat z ww. tytułu, na łączną kwotę 366.8 tys. zł.
6. W okresie objętym kontrolą gospodarowanie środkami funduszu nie było przedmiotem kontroli zewnętrznych jak i wewnętrznych w Urzędzie Gminy.

⁵ (Dz. U nr 100 poz.1085)

⁶ (Dz. U. nr 92, poz. 880 ze zm.)

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi wnosi o podjęcie działań zapewniających przestrzeganie postanowień decyzji o pozwoleniu na budowę, w tym dotyczących informowania organu budowlanego o terminie rozpoczęcia eksploatacji urządzeń przekazywanych do użytkowania.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta – w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.